

KJV 2011-2012 (GROEP 1)

De slimme kat / Ayano Imai
(door Caroline Verbruggen)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

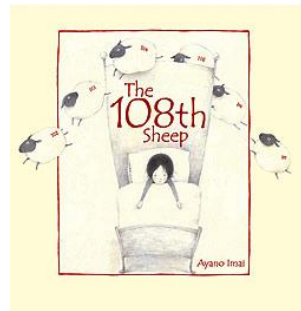

Ayano Imai werd in 1980 geboren in Londen en bracht haar jeugd door in de Verenigde Staten (Connecticut en Californië). Na haar terugkeer naar Japan verdiepte ze zich in Tokio aan de Kunstacademie van Musashino in de Japanse schilderkunst. Vooral schilderen met minerale kleurstoffen intrigeerde haar. Aan de academie kreeg ze belangstelling voor boekillustraties.

Van 2003 tot en met 2006 werd haar werk tentoongesteld op de internationale kinderboekenbeurs van Bologna. In 2006 publiceerde ze haar eerste prentenboek:

The 108th Sheep. Momenteel woont ze in Chiba, Japan.

Andere boeken van haar:

Kort samengevat

Een schoenmaker heeft geldzorgen, maar zijn slimme kat weet raad. Die overtuigt de rijke tovenaars in het kasteel om een heleboel schoenen te bestellen. Maar de tovenaars wil niet betalen...

Stijl

Een origineel verhaal waarin fijne illustraties in zachte tinten de sfeer bepalen. Let zeker op de – af en toe absurde – details!

Personages

De schoenmaker: is een arme man die de schoenen nog volledig zelf maakt. Hij is erg goed in zijn vak.

De boze tovenaars: kan zich in allerlei dieren omtoveren en is daar heel trots op. Hij is heel rijk en ook erg gierig (iemand die gierig is, is iemand die zijn geld liefst wil houden).

De kat: is slim. Ze heeft een plan om de schoenmaker te helpen.

Toen de tovenaars niet wilde betalen, verzond de kat een list. Welke list was dat?

Laarzen: zoveel verschillende soorten laarzen. Hoeveel paar laarzen heeft de schoenmaker gemaakt voor de tovenaars zichzelf in een leeuw verandert? Tel maar.

Thema

a) Katten

1. Verkennende vragen

- Deed het verhaal je aan een ander verhaal denken?
- Ken je nog andere sprookjes dan dat van 'De gelaarsde kat'?
- Hoe begint en hoe eindigt een sprookje meestal?
- Is dat ook zo met 'De slimme kat'?

2. Weetjes over katten

De kat is een van de meest populaire huisdieren ter wereld. De mens weet dan ook heel wat dingen over deze lieve huisdieren. Maar wist je dat...

- pasgeboren katjes blind geboren worden en pas na 8 weken kunnen zien?
- katten zachte kussentjes onder hun poten hebben? Op die manier kunnen ze lekker zacht lopen.
- je een kat net als een hond kunstjes kan aanleren?
- dat honden vaak banger zijn van katten, dan andersom?
- dat katten een heel groot evenwichtsgevoel hebben? Wanneer ze vallen kunnen ze zich meestal nog net op tijd draaien, zodat ze op hun pootjes terechtkomen.
- katten zelden onderling miauwen? Ze miauwen meestal enkel als er mensen in de buurt zijn.
- goed kunnen zien in het donker? Katten hebben namelijk veel minder licht nodig.
- katten waarvan de pels uit verschillende kleuren bestaat, lapjeskatten genoemd worden?
- de kat in Japan en China de kat een symbool van geluk is?
- een kat haar snorharen kan gebruiken om te tasten in het donker?
- ...

Kan je nog andere weetjes over katten vertellen?

b) Sprookjes

Achtergrondinfo i.v.m. sprookjes (uit lesbrieven van 'De Maan' Mechelen)

1. Soorten sprookjes

Het woord 'sprookje' is afgeleid van het middeleeuwse woord 'sproke', dat verhaal of vertelling betekent. Er zijn verschillende soorten sprookjes, bijvoorbeeld dierensprookjes, raadselsprookjes, leugensprookjes... Maar de meeste bekende sprookjes zijn de zogenaamde toversprookjes: verhalen vol avonturen en magie. De toversprookjes behoren tot de categorie volkssprookjes.

a. Volkssprookjes

Volkssprookjes zijn sprookjes die al honderden jaren bestaan. Ze zijn ontstaan doordat de mensen de sprookjes aan elkaar doorvertelden. Niemand weet dan ook wie de sprookjes ooit

verzonnen heeft. Daarom bestaan er van sommige sprookjes veel verschillende versies. Zo werden er in de vorige eeuw alleen al in Frankrijk bijna honderd versies van het sprookjes 'Klein Duimpje' verteld.

De hoofdfiguren die in de volkssprookjes voorkomen zijn bijna altijd arme mensen. Meestal vrouwen en kinderen die aan hun lot zijn overgelaten of jongste zonen zonder een rijke vader. De sprookjes kennen vaak een goed einde: de meisjes trouwen met een knappe prins ('Assepoester' en 'Sneeuwitje'), de kinderen en jonge mannen worden heel rijk ('Klein duimpje' en 'De gelaarsde kat').

b. Geschreven volkssprookjes

Oorspronkelijk werden volkssprookjes niet op papier gezet. Dat gebeurde pas veel later, toen ze eigenlijk al jaren bestonden. Bij het op schrift stellen van de sprookjes hebben zowel de gebroeders Grimm als Charles Perrault bergen werk verzet. Maar omdat zij steeds vertrokken van bestaande volksverhalen, komen dezelfde sprookjes bij beide schrijvers terug. Bij het schrijven van nieuwe sprookjes in de negentiende eeuw kan maar één naam als onbetwist sprookjesschrijver genoemd worden: Hans Christian Andersen.

c. Het verhaal achter volkssprookjes

Sprookjes komen ons vaak onwerkelijk over. Toch zijn ze grotendeels gebaseerd op de realiteit van vroeger. Vroeger was het leven hard en lag de dood (door bijvoorbeeld hongersnood of ziekte) altijd op de loer. Soms werden ouders zelfs gedwongen om hun kinderen tijdens een hongersnood ergens alleen achter te laten. Ook de figuren die in sprookjes voorkomen, zijn meestal figuren waar men vandaag niet meer in gelooft, zoals heksen, duivels en geesten. In de vorige eeuw wisten de mensen vaak niet beter en dachten ze dat die echt bestonden.

d. Voor wie

Vroeger waren sprookjes vertellingen voor volwassenen en waren ze dus niet bedoeld om kinderen te plezieren. Ook werden ze wel eens gebruikt als waarschuwingsverhalen, die kinderen bang moesten maken voor bepaalde zaken, zoals wolven en weerwolven. Een goed voorbeeld hiervan is 'Roodkapje'. In de oorspronkelijke versie van dit sprookje overleeft zij het niet.

e. Sprookjesachtige verhalen

Tegenwoordig worden er nog steeds heel wat sprookjesachtige boeken geschreven. Ze lijken niet meer op de sprookjes van vroeger. Ze zijn lang niet zo griezelig. Reuzen, heksen en monsters zijn in deze boeken vaak zelfs aardig. Sprookjesachtige boeken zijn er voor kinderen van alle leeftijden, bijvoorbeeld Harry Potter, Geronimo Stilton, de verhalen van Walt Disney, ...

f. Waarom komen dieren zo vaak voor in sprookjes?

Dieren hebben altijd al deel uitgemaakt van de natuurlijke omgeving van de mens (als vriend, vijand, huisdier...). Mensen zijn ook altijd al geboeid en geïnspireerd geweest door dieren. Daarom komen dieren zo vaak terug in volkse verhalen. In deze verhalen beschikken dieren soms over eigenschappen die zij in de natuur eigenlijk niet hebben. Dieren kunnen praten, kunnen rechtop lopen, ze zijn even verstandig als mensen, ze eten aan tafel... Vaak hebben de dieren in sprookjes ook magische krachten. Op die manier verklaarden de mensen van toen feiten waar ze anders geen uitleg voor hadden.

2. Bekende sprookjesschrijvers

Naast Charles Perrault, zijn vooral de gebroeders Grimm en Hans Christian Andersen grote namen.

- **De gebroeders, Jacob en Wilhelm, Grimm** tekenden begin negentiende eeuw de volksverhalen op die toen in omloop waren. Het resultaat was een twee delen tellend boek vol sprookjes. Enkele populaire sprookjes van Grimm zijn bijvoorbeeld: 'Raponsje', 'Sneeuwitje', 'De Kikkerprins', 'Repelsteeltje', 'Hans en Grietje' en 'De Wolf en de Zeven Geitjes'.

- **Hans Christian Andersen** is een Deense sprookjesschrijver en werd eveneens in de negentiende eeuw wereldberoemd met zijn kinderverhalen. Zijn sprookjes zijn maar liefst in meer dan tachtig talen vertaald. Zijn bekendste verhalen zijn: 'Het Lelijke Eendje', 'De Wilde Zwanen', 'De Kleine Zeemeermin', 'De Prinses op de Erwt', 'De Nieuwe Kleren van de Keizer', 'De Sneeuwkoningin' en 'Het Meisje met de Zwavelstokjes'.

- Een minder bekende sprookjesschrijver is de Italiaanse **Giambattista Basile**. Toch zette deze schrijver al in de zeventiende eeuw ook zo'n vijftig sprookjes op papier. Onder deze sprookjes komen we opnieuw versies van 'Assepoester', 'Sneeuwitje' en 'De Gelaarsde Kat' tegen.

Verwerkingsmogelijkheden

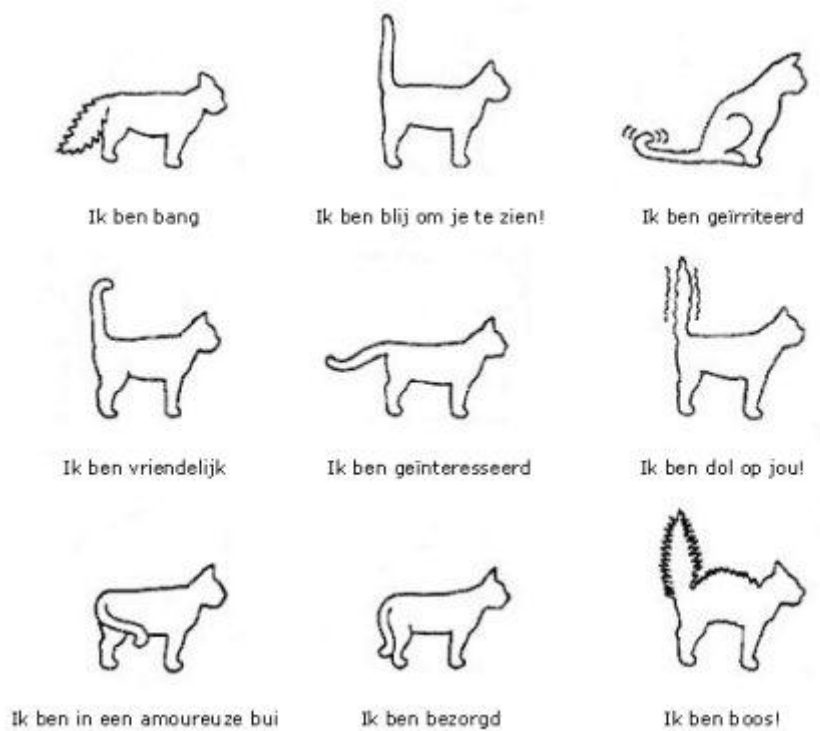
a) Dramatiseren

(uit lesbrief van 'De Maan' Mechelen)

Vraag de kinderen om zonder woorden te laten zien dat ze:

- blij zijn
- verdrietig zijn
- boos zijn
- verbaasd zijn
- bang zijn.

Laat de kinderen zo bepalen wat ze nodig hebben om te laten zien hoe ze zich voelen (de uitdrukking op hun gezicht en de houding van hun lichaam). Vertel dat dieren ook goed zonder woorden kunnen laten zien hoe ze zich voelen. Gebruik de kat als voorbeeld. Vraag of de kinderen zelf voorbeelden kunnen noemen hoe je aan de kat kunt zien hoe zij zich voelt. Laat plaatjes van de lichaamstaal van de kat zien:

Laat de kinderen beschrijven wat er op de plaatjes te zien is. (De kat houdt zijn staart rechtop, de kat ‘stamp’ met de pootjes, de kat kwispelt met zijn staart, de kat kromt zijn rug.) Bespreek hoe de kat zich in de verschillende houdingen voelt.

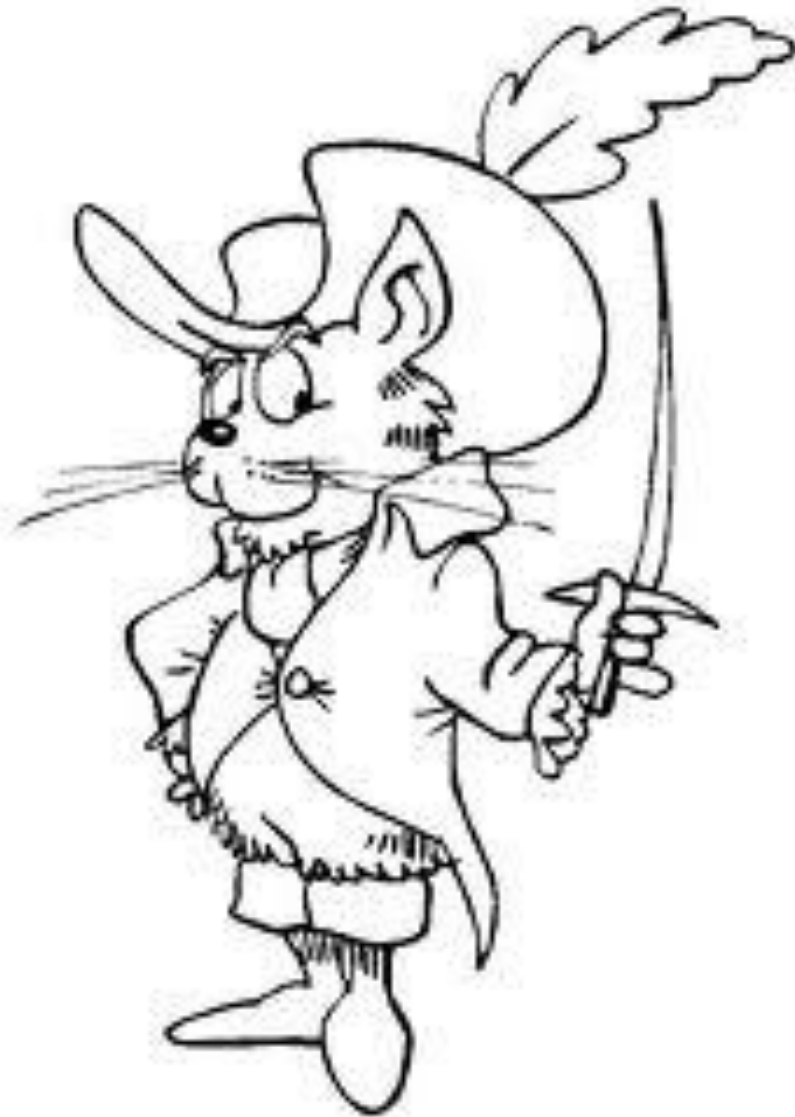
De kinderen mogen nu zelf voor kat spelen. Eerst kan je met de hele groep enkele emoties uitbeelden. Laat ze nadien in twee- of drietallen steeds één kattenemotie uitbeelden. De rest moet raden hoe de katten zich voelen. Vraag ter afsluiting welk groepje de ‘beste katten’ had? Waarom vinden de kinderen dat?

b) Tekenen

1. Geef de kinderen een afbeelding van een reuzenschoen en laat hen kleine mensjes en diertjes tekenen in en op de schoen. De schoen kan deuren of ramen hebben, je kan een groep bergbeklimmers tekenen die de schoen beklimmen... Je kan de schoenen hieronder gebruiken, of er zelf zoeken.

2. Laat de kinderen een plaat inkleuren. Hieronder vind je een aantal mogelijkheden.

Tot slot: www.kjv.be

Laat de juryleden online hun zeg doen bij het boek en/of lees er de commentaren van andere juryleden.

www.kjv.be → Welke boeken moet ik lezen → groep 1

Klik op de cover om commentaar te geven bij dit boek

Heb je foto's of tekeningen gemaakt? Toon ze online!

www.kjv.be → Prikbord → groep 1